

ผลของการใช้กิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาที่มีต่อความสามารถในการใช้ภาษาไทย
ของเด็กวัยอนุบาลที่ใช้ภาษามลายูเป็นภาษาที่หนึ่ง

นางสาวเสาวลักษณ์ สมวงษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการศึกษาศรีมวัย ภาควิชาประถมศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-3030-6

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I20875678

1 8 6. 2548

EFFECTS OF USING BILINGUAL STORYTELLING ON THAI LANGUAGE ABILITY
OF PRESCHOOL CHILDREN USING MALAYU AS THE FIRST LANGUAGE

Miss Sauwaluk Somwong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Early Childhood Education

Department of Elementary Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

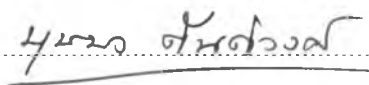
ISBN 974-17-3030-6

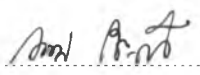
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการใช้กิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาที่มีต่อความสามารถ
ในการใช้ภาษาไทยของเด็กวัยอนุบาลที่ใช้ภาษามลยาฬเป็นภาษาที่หนึ่ง
โดย นางสาวเสาวลักษณ์ สมวงษ์
สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวรรณ เหมชะญาติ

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

 คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบง ตันติวงศ์)

 อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวรรณ เหมชะญาติ)

 กรรมการ
(อาจารย์ ดร.อรชา ตูลานันท์)

เสาวลักษณ์ สมวงษ์ : ผลของการใช้กิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาที่มีต่อความสามารถ
ในการใช้ภาษาไทยของเด็กวัยอนุบาลที่ใช้ภาษามลายูเป็นภาษาที่หนึ่ง (EFFECTS OF
USING BILINGUAL STORYTELLING ON THAI LANGUAGE ABILITY OF
PRESCHOOL CHILDREN USING MALAYU AS THE FIRST LANGUAGE)
อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.วรวรรณ เหมชะญาติ,180 หน้า ISBN 974-17-3030-6

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาที่มีต่อ
ความสามารถในการใช้ภาษาไทยเชิงปริมาณ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านปริมาณในการใช้ภาษา
2) ด้านความถูกต้องในการใช้ภาษา และ 3) ด้านความคล่องและยืดหยุ่นในการใช้ภาษา ของเด็ก
วัยอนุบาลที่ใช้ภาษามลายูเป็นภาษาที่หนึ่ง

ตัวอย่างประชากรในการวิจัย คือ เด็กวัยอนุบาลอายุ 5- 6 ปีที่ใช้ภาษามลายูเป็นภาษาที่
หนึ่ง ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนเพลินภาษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี
จำนวน 30 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลองที่ใช้กิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา จำนวน 15 คน และ
กลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมการเล่านิทานปกติ จำนวน 15 คน ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง
14 สัปดาห์ แบ่งเป็นการทดสอบก่อนดำเนินการทดลอง 1 สัปดาห์ ดำเนินการทดลอง 12 สัปดาห์
และการทดสอบหลังดำเนินการทดลอง 1 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกการ
สังเกตความสามารถในการใช้ภาษาไทยเชิงปริมาณของเด็กวัยอนุบาลอายุ 5 - 6 ปี ที่ใช้ภาษา
มลายูเป็นภาษาที่หนึ่ง

ผลการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

1. กลุ่มทดลองมีคะแนนความสามารถในการใช้ภาษาไทยเชิงปริมาณในด้านปริมาณ
ในการใช้ภาษา สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. กลุ่มทดลองมีคะแนนความสามารถในการใช้ภาษาไทยเชิงปริมาณในด้านความถูกต้อง
ในการใช้ภาษา สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. กลุ่มทดลองมีคะแนนความสามารถในการใช้ภาษาไทยเชิงปริมาณในด้านความคล่อง
และยืดหยุ่นในการใช้ภาษา สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา..... ประถมศึกษา..... ลายมือชื่อนิสิต.....
สาขาวิชา..... การศึกษาวปฐมวัย..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา..... 2545..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

##4283859827 : MAJOR EARLY CHILDHOOD EDUCATION

KEY WORD : PRESCHOOL / BILINGUAL STORYTELLING / THAI LANGUAGE ABILITY / MALAYU LANGUAGE /

SAUWALUK SOMWONG : EFFECTS OF USING BILINGUAL STORYTELLING ON THAI LANGUAGE ABILITY OF PRESCHOOL CHILDREN USING MALAYU AS THE FIRST LANGUAGE. THESIS ADVISOR : ASST.PROF. WORAWAN HEMCHAYART, Ph.D.180 pp. ISBN 974-17-3030-6

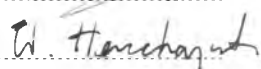
The purpose of the research was to study effects of using bilingual storytelling on Thai language ability of preschool children using Malayu as the first language in 3 aspects : 1) quantity 2) accuracy and 3) fluency and flexibility.

The samples were thirty preschool children at the age of five to six who used Malayu as the first language in Pleanpasa school under the Jurisdiction of the Office of Pattani Provincial Primary Education, academic year 2002. The samples were devided into two groups : 15 children each for an experimental group and a control group. The experimental group used the bilingual storytelling activity ; whereas the control group used the conventional activity for 14 weeks. The pre - test and post - test were administered one week before and after the instructional procedure. The data collection was through the observation record.

The research findings were as follows:

1. The scores on Thai language ability in terms of quantity from experimental group were significantly higher than those of the children from the control group at the .01 level.
2. The scores on Thai language ability in terms of accuracy from experimental group were significantly higher than those of the children from the control group at the .01 level.
3. The scores on Thai language ability in terms of fluency and flexibility from experimental group were significantly higher than those of the children from the control group at the .05 level.

Department Elementary Education Student's signature

Field of study Early Childhood Education Advisor's signature

Academic year ... 2002 Co-advisor's signature -

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ เนื่องจากความกรุณาและความช่วยเหลือจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวรรณ เหมชะญาติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้กรุณาให้ข้อคิด คำแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่อย่างดีเยี่ยมมาโดยตลอด ข้าพเจ้ารู้สึกซาบซึ้งและสำนึกในพระคุณ จึงขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สอวงค์ ดำเนินสวัสดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภาภรณ์ อัมรงวิศวะ และอาจารย์ สะมะแอ มามะ ที่ได้ให้คำชี้แนะตลอดจนข้อคิดที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบง ต้นติวงศ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.อรชา ตูลานันท์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ตรวจพิจารณาและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กราบขอบพระคุณ ผู้บริหารโรงเรียนบ้านระแว้ง ที่ให้ความเมตตาและเอื้อเฟื้อสถานที่ในการทำงานวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณ ครูประจำชั้นอนุบาลผู้ช่วยวิจัยทั้งสอง ที่ได้เสียสละเวลา แรงกาย และแรงใจในการร่วมจัดกิจกรรมด้วยดีเสมอมา ขอขอบคุณบุคลากรของโรงเรียนทุกท่าน และขอขอบใจนักเรียนที่น่ารักทุกคนที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลงานวิจัยเป็นอย่างดี

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากมูลนิธิหม่อมหลวงจิรายุ – ท่านผู้หญิง พูนทรัพย์ นพวงศ์ และบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณะครูอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ขอคุณกำลังใจและความช่วยเหลือจากพี่น้องปริญญาโทปฐมวัย เพื่อนที่รัก และกัลยาณมิตรทุกท่านที่ช่วยเหลืองานวิจัยครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

และกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ น้องๆ และเครือญาติทั้งหลาย ที่ให้ความรัก ความห่วงใย คอยสนับสนุนและเป็นกำลังใจแก่ข้าพเจ้าจนประสบความสำเร็จในวันนี้

เสาวลักษณ์ สมวงษ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
สารบัญแผนภาพ.....	ฐ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
สมมติฐานการวิจัย.....	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	10
ความจำกัดของการวิจัย.....	11
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	11
วิธีดำเนินการวิจัย.....	13
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	14
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับนิทานสำหรับเด็ก.....	17
ความหมายและความสำคัญของนิทานสำหรับเด็ก.....	17
ประเภทของนิทานและหลักการเลือกนิทานสำหรับเด็ก.....	18
หลักการและเทคนิควิธีในการเล่านิทานสำหรับเด็ก.....	25
นิทานสองภาษา.....	30

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาษาสำหรับเด็ก.....	33
	พัฒนาการทางภาษาของเด็กวัยอนุบาล.....	33
	การเรียนรู้กฎเกณฑ์ทางภาษา.....	39
	การวัดความสามารถทางภาษา.....	41
	การพัฒนาความสามารถทางภาษา.....	42
	แนวคิด ทฤษฎี หลักการ และความรู้เกี่ยวกับภาษาของเด็กสองภาษา.....	50
	ภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สอง.....	50
	การเรียนรู้ภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สอง.....	51
	ความแตกต่างที่สัมพันธ์กันของภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สอง.....	53
	แนวคิดเกี่ยวกับเด็กที่ใช้สองภาษา.....	55
	เด็กสองภาษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้(ชุมชนมุสลิม).....	57
	ความแตกต่างระหว่างภาษาไทยกับภาษามลายู.....	61
	การสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองที่พัฒนาขึ้นมาใช้ในภาคใต้.....	64
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	67
	ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น.....	67
	ประชากรและตัวอย่างประชากร.....	71
	กิจกรรมการเล่นที่ใช้ในการวิจัย.....	72
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	79
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	86
	การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลข้อมูล.....	87
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
	ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ทางสถิติเกี่ยวกับผลการทดลอง.....	88
	ตอนที่ 2 การรายงานข้อมูลเชิงบรรยายเกี่ยวกับผลการทดลอง.....	92
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	98
	สรุปผลการวิจัย.....	100

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
5	อภิปรายผลการวิจัย.....	101
	ข้อค้นพบในการวิจัย.....	106
	ข้อสังเกตจากการวิจัย.....	107
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย.....	108
	รายการอ้างอิง.....	109
	ภาคผนวก.....	113
	ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	114
	ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	116
	ภาคผนวก ค ตัวอย่างนิทานสองภาษาและนิทานปกติ.....	118
	ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	144
	ภาคผนวก จ การคำนวณหาความเที่ยงของเครื่องมือ.....	158
	ภาคผนวก ฉ ระดับคะแนนความสามารถในการใช้ภาษาไทยของเด็ก.....	161
	ภาคผนวก ช สถิติที่ใช้ในการวิจัยและตัวอย่างคำนวณ.....	165
	ภาคผนวก ซ ตัวอย่างภาพการจัดกิจกรรม.....	171
	ภาคผนวก ฌ ตัวอย่างความรู้สึกและความคิดเห็นผู้ที่เกี่ยวข้อง.....	175
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	180

สารบัญญัตินำ

หน้า

ตารางที่

1	คู่คะแนนของตัวอย่างประชากรกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	72
2	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับคะแนนพัฒนาการด้านภาษา ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคปลาย ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	72
3	ขั้นตอนดำเนินการจัดกิจกรรมการเล่านิทานกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	75
4	เปรียบเทียบรายละเอียดการดำเนินการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาในกลุ่มทดลอง และการเล่านิทานปกติในกลุ่มควบคุม.....	76
5	การวิเคราะห์ความสามารถในการใช้ภาษาไทยเชิงปริมาณ.....	82
6	ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมและเก็บข้อมูล.....	86
7	กำหนดการแผนการเก็บข้อมูลก่อนและหลังใช้กิจกรรม.....	87
8	การเปรียบเทียบค่ามัชฌิมเลขคณิตของระดับคะแนนความสามารถในการใช้ภาษาไทย เชิงปริมาณ ด้านปริมาณในการใช้ภาษาก่อนทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองกับ กลุ่มควบคุม.....	89
9	การเปรียบเทียบค่ามัชฌิมเลขคณิตของระดับคะแนนความสามารถในการใช้ภาษาไทย เชิงปริมาณ ด้านปริมาณในการใช้ภาษาหลังทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองกับ กลุ่มควบคุม.....	89
10	การเปรียบเทียบค่ามัชฌิมเลขคณิตของระดับคะแนนความสามารถในการใช้ภาษาไทย เชิงปริมาณ ด้านความถูกต้องในการใช้ภาษาก่อนทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองกับ กลุ่มควบคุม.....	90
11	การเปรียบเทียบค่ามัชฌิมเลขคณิตของระดับคะแนนความสามารถในการใช้ภาษาไทย เชิงปริมาณ ด้านความถูกต้องในการใช้ภาษาหลังทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองกับ กลุ่มควบคุม.....	90
12	การเปรียบเทียบค่ามัชฌิมเลขคณิตของระดับคะแนนความสามารถในการใช้ภาษาไทย เชิงปริมาณ ด้านความคล่องและความยืดหยุ่นในการใช้ภาษาก่อนทดลอง ระหว่างกลุ่ม ทดลองกับกลุ่มควบคุม.....	91
13	การเปรียบเทียบค่ามัชฌิมเลขคณิตของระดับคะแนนความสามารถในการใช้ภาษาไทย เชิงปริมาณ ด้านความคล่องและความยืดหยุ่นในการใช้ภาษาหลังทดลอง ระหว่างกลุ่ม ทดลองกับกลุ่มควบคุม.....	91

สารบัญตาราง(ต่อ)

หน้า

ตารางที่

14	เปรียบเทียบการใช้คำพูดภาษาไทยของเด็กกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองก่อนทดลอง..	93
15	เปรียบเทียบการใช้คำพูดภาษาไทยของเด็กกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองหลังทดลอง..	94
16	สรุปความสามารถในการใช้ภาษาไทยเชิงปริมาณของเด็กกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ก่อนทดลอง.....	95
17	สรุปความสามารถในการใช้ภาษาไทยเชิงปริมาณของเด็กกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง หลังทดลอง.....	96

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 พัฒนาการทางภาษาของมนุษย์.....	37
2 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	68
3 กรอบความคิดในการใช้กิจกรรมการเล่นิทานสองภาษา.....	70
4 ขั้นตอนการสร้างนิทานที่ใช้ในการวิจัย.....	73
5 กรอบกระบวนการจัดกิจกรรมการเล่นิทานที่ใช้ในการวิจัย.....	74

สารบัญแผนภาพ

หน้า

แผนภาพที่

- 1 ตัวอย่างการใช้แบบบันทึกการสังเกตความสามารถในการใช้ภาษาไทยเชิงปริมาณ.....80
- 2 ตัวอย่างการใช้แบบวิเคราะห์ความสามารถในการใช้ภาษาไทยเชิงปริมาณ.....82
- 3 ตัวอย่างการประเมินและสรุประดับความสามารถในการใช้ภาษาไทยเชิงปริมาณ.....85